3476

Galería de D. JOAN MOLAS Y CASAS

Hospital, 12 y 14, 2.on

LO DIUMENJE DE RAMS

MONÓLECH EN PROSA

premiat en lo primer certámen literari del Círcol Positivista de Barcelona que tingué lloch lo día 18 de septembre de l' any 1892

ORIGINAL DE

SANTIAGO BOY

Estrenat ab extraordinari aplauso la nit del 20 de Maig de 1894 en lo Ateneo de Sant Gervasi

PREU DOS RALS

BARCELONA

TIPOLITOGRAFÍA DE LLUIS TASSO

Arch del Teatro, 21 y 23

1894

LO DIUMENJE DE RAMS

LO DIUMENJE DE RAMS

MONÓLECH EN PROSA

premiat en lo primer certámen literari del Círcol Positivista de Barcelona que tingué lloch lo día 18 de septembre de l' any 1892

ORIGINAL DE

SANTIAGO BOY

Estrenat ab extraordinari aplauso la nit del 20 de Maig de 1894 en lo Ateneo de Sant Gervasi

BARCELONA

TIPOLITOGRAFÍA DE LLUIS TASSO

Arch del Teatro, 21 y 23

1894

Aquesta obra es propietat de son autor y ningú podrá sense son permís, traduhirla, representarla ni reimprimirla.

Los Comisionats de la **Galería lírich-dramática de don J. Molas y Casas, carrer del Hospital, 12 y 14, 2.on**, son los encarregats de concedir ó negar lo permís del dret de representació y del cobro dels drets de propietat.

Queda fet lo dipósit que marca la lley.

Al aplaudit autor dramátich

Don Francisco Xavier Godo

com á débil mostra d' antiga amistat y ferma simpatía, te dedica eix modest trevall

Ton amich,

Santiago.

REPARTIMENT

PERSONATJES		ACTORS
Sr. JAUME. .	60 anys.	D. BONAVENTURA MAURICI.
UN NEN. . .	7 »	NO PARLAN.
UNA NENA. .	6 »	

Época actual, 1894.

ACTE ÚNICH

Sala modestament arreglada, portas al foro y laterals.—Un silló á la dreta del públich.

ESCENA ÚNICA

Al aixecarse lo teló y després d' uns quants segons de pausa, apareix lo Sr. Jaume portant als dos nens agafats de la ma. Lo noy porta un palmó y un mocadó brut de sanch que li tapa 'l nas. La nena ab una palma y sense sombrero. Lo Sr. Jaume porta un ull tapat ab un mocador y per dessota li surt un paper d' estrassa mullat, y los faldóns del levitón l' un brut de cals y l' altre ab un gros *set*.—Sombrero de copa apabullat y detalls á gust del actor encarregat del paper de don Jaume.

D. JAUME.

¡¡Passéu!! ¡Ditxosas criaturas! ¿encara somicas tú?

(Renyant al nen.)

Ja vos dich que m' habeu posat un cap que ja no hi veig. ¿Estéu contents després d' haber mareijat á l' avi? Donchs are cap á dintre y quietut... perque si vos sentho 'n faré feyna.

(*Los dos nens fan mutis per la 1.ª porta esquerra.*)

608198

¡Jesús, y quína diada!

(*Deixantse caure en un silló, molt abatut.*)

Encara la sanch me bull... ja 'ls asseguro que m' en recordaré tota la vida. ¡Ah! sí senyors, sí. ¡Lo qu' es jo ja no 'ls acompanyaré may més á benehir lo ram! Si fins crech que m' he enfebrat... y es clar que sí, si ab tot lo que he passat ni hi ha per reventar á un caball. ¿Que volen saberho? ¿No? ¡Com que veig que tots me miran! ¿Sí? Donchs escoltin.

(*Pausa durant la qual s' aixeca y diu:*)

Figúrintse que ja ha comensat lo bordegás volguentme fer llevar á las cinch de matinada... Jo no sè pas lo que li hauría fet... y es clar, bramant d' aquell modo ha despertat á la noya. Ja 'ls dich jo qu' entre 'ls dos s' armat una verdadera zarzuela. No m' han pas deixat dormir mès. Ab bonas rahóns los he pogut entretenir fins á las sis. Allavoras vinga rentarlos, mudarlos... aixís es que fet y fet, avans un *servidor* no ha estat á punt de solfa, eran aprop de las vuyt quan habém eixit de casa. Un cop al carrer m' en adono ¡fillets de Dèu! que m' había posat uns baixos d' un faldó fets un asco. ¡Ahónt rediable haurás llepat! m' he dit jo. Quan reculo, y veig qu' aquesta mitja senyora del primer pis había emblanquinat l' escala. ¡Si l' arribo á tenir devant l' escanyo! ¿Saben lo que 'm costará la festa?... ferme mudá una talla: velshiaquí 'l jornal d' avuy. Donchs tornant á agafar lo fil, com

diu aquell, no he tingut altre remey que fregarme ab un paper d' estrassa que m' ha donat lo senyor Antón, y apretar un bon xich lo pas per poguer trobar cadiras... quan al últim del carrer trobém una conductora que 'ns tapa lo pas... ¡Malvinatje!... ¡Mirin si 's necessita patxorra mudarse de pis en un día com avuy!... Donchs nada... tant si vols com si no vols, torna á recular y ja 'm tenen altre vegada carrer de 'n Fonollar avall, tombant per los carrers d' en Gombau y d' en Tarrós, per anar á sortir á Sant Culgat. ¡Sí!... Sant Culgat m' has dit... ¿Y quí hi entra ab aquella muralla de gent? ¿Qu' es pensan cóm estaban? ¡No hi cabía ni una agulla de cusir!... Per cert que á la porta ja he tingut de confirmar á un baylet... es á dir á un poca vergonya qu' al passar nos ha clavat tal grapada á la palma de la noya, que si 'm descuydo se m' emporta tot lo guarniment... per aixó 'l murri se m' ha endut un préssech confitat que 'm costava *¡trenta cinch céntims!* ¡Feya un goig! ¡¡Semblava de vidre!! Pero ¡cóm es possible evitarho en diadas com avuy!... Aixís es que no he tingut altre remey que pujarme la noya á coll y surtir de la millor manera possible de aquell burgit... ¿Y are ahónt farém cap?... pensaba jo, y se m' acut que podríam ser á temps á la iglesia de Sant Pere; per cert qu' era una iglesia que may de la vida hi había posat 'ls peus. Peró es alló... ¿saben? No 'ns podíam pas quedar al carrer des-

près de haver fet lo gasto. Aixís es qu' habém tirat Carders avall, quan m' adono qu' el xicot no podía donar ni un pas. ¿Y are qué tindrá aquest bordegás?... ¿Qué tens? ¿Qué 't passa?... y després de mil preguntas resulta que 'l calsat li feya mal. ¡Mare de Dèu Santíssima! ¡Vet'en aquí un altre!... Justament ahir li vareig comprar á casa de aquella senyora grossa de la Tapinería, y que m' en vareig fer *catorce rals* com catorce dimonis... y per això precisament catorce vegadas li vareig preguntar: ¿No 't fan pas mal? ¿No t' apretan pas? pero ell, ¡cá! ab la déria d' estrenar sabatas, me deya:

(*Remedant lo noy*)

No, avi, no, sembla que duga espardenyas, y are 'm trobo que las tindré de confitar... Mirin que ni hi ha per tirar lo barret al foch. ¡Com si jo robés 'ls quartos!... Lo certus es que no he tingut altre remey qu' anarlo estirant tot lo camí, com si anés tirant l' art, y á forsa d' anar trencant per carrers y carrerons per fí 'ns habém trobat á la plassa de la iglesia. ¡Ni may que tal dressera hagués intentat! Ja diu ben bè aquell ditxo... *No deixis la carretera per la dressera*, perque al ser al carrer d' en Llástichs se m' enganxa un faldó de la levita ab un ferro del engraellat d' una reixa y mírinse quín set... ¡Malaguanyada pessa... tan nova!... Es de la primera vegada que 'm vaig casar... No 'n fan ara de tan reforsadas... ¡Are es tot fantassía. res mès

que fantasía! Quan m' he vist ab aquest set, que deixa un buit, ab un paño tant nou, creguin que la única cosa que se m' ha ocorregut, ha estat tornarmen cap á casa y plegá 'l ram... ¡Pero quí es capás de convéncer á aquell parell de sachs de gemechs!—Aixís es que per no sentir tanta música, tant si he volgut com no, he tingut que tirá avant y pujar cap á la iglesia. ¿Creurán que de moment me creya talment perdut? ¿Que no hi han estat may vostés? ¿No? Donchs ja veurán... figúrinse que la varen fer á la alsada d' un entressuelo..... de modo que per entrarhi havém tingut de pujar l' escala. Lo primer qu' es troba es una especie de recibidor; á la dreta y posat en un prestatje, hi ha un caixó ab un bisbe posat á dessobre... ¡Per supuesto tot de pedra! Al frente no 's veu més qu' una paret emblanquinada... ¡Bo! ¿y l' altar major? m' he dit... ¿ahónt será? Quan desprès de molt mirar he vist qu' un se tenía de girar per trobarlo. ¿Se creuhen que he patit poch per poguer anar endavant? ¡Sort que d' en tant en tant una onada de gent ens empenyía cap á dins que daba gust. Ab una empenta m' he trobat trasladat devant d' un altar que hi ha á la dreta, qu' els sants hi están colocats com anxovas al barril... ¡Vaig quedar embobat pensant qué *ressignava* tot alló! Hi había tantas empentas al altar com á l' iglesia, solsament que á 'n ells 'ls palmons de la canalla entussiasmada cridant *juli*... no 'ls han fet mal com

á mí, que d' un cop que m' han donat, he perdut lo mon de vista... y ab una mica mès me rodola un ull per terra... Pero ja era en lo ball, y vaig pensar: «no ballis, Jaume, que ja no t' escau, y menos á la iglesia...» y refentme una mica, y apretadeta per aquí, y cop de cólser cap allá, y repartint alguna qu' altre trepitjada *gratis*, m' he pogut colocá dessota l' orga. ¡Alló ja era altre cosa! Allí sí que si estaba bè... Quan dessopte... ¡oh alegría! he vist qu' en la filera de cadiras del devant mèu n' hi había dos de buydas... Me 'n hi vaig á seurer, quan un esquitx de ninyera, que semblava un escrupuló de persona, alló, ¿saben? un *quiero y no puedo* que seya en lo rengle del derrera, 'm diu ab una veu de canti esquerdat... «¿Ahónt va aquest vellot?... au, au... largo d' aquí, que las guardo ja fa estona per las senyoretas.» Mirin, al sentirme aixó y no deixarla, ab lo mèu geni, mes plana que una coca, es ben bè perque m' han detingut tots los sants d' aquell altar, perque ab tot y no ser á casa mèva, casi no podía contenirme. Prou me sembla que li deixaba la cara com un *axioma*. Prou me sembla que hauría necessitat tot un trimestre de mesos llarchs, perque li quedés ben corretgida la fisonomía. ¡Dimontri de mocosa! Pero per aixó ha passat la mèva. Vaya, he assentat á las criaturas y s' hi ha assentat un servidor. Ella grinyolava de rabia, pero jo no n' he fet cap cas... Vaya, per fi 'm creya estar tranquil; pero ¡fills mèus del mèu

cor! y are vé quan l' assotaren, que diu aquell, als cinch minuts comensa 'l bordegás dihent que las sabatas li feyan mal, y sumica que sumicarás, y aquell nap buf de la mossa dihent que volía *mam*... qu' ella tenía set y volía *mam*... que tenía set y... semblava que digués la lletanía. ¡Y no n' había de tenir, si se había *cruspit*, sense adonarmen la qua d' un gall, las glorias d' uns rosaris y una escala de manobra!... es á dir, la meytat del guarniment de la palma. S' ha posat un devant de vestit que semblaba que s' hi habían passejat cargols.—¡Qu' es pensan quína cosa més llepisosa!... per tot arreu se m' enganxaban 'ls dits. No m' he pogut aguantar, li vento una clatellada, y allavors la baladrera... ¡quíns plors s' ha possat á fer!... ¡Mare de Dèu!... Lo xicot també l' ajudava, y allavors tots dos vinga plorar com si 'ls haguessin dat corda. Comensar á plorar 'ls noys y promoures un esbalot á la iglesia contra nosaltres, ha sigut obra d' un instant... «¡Qu' es aixó!» deya un... «*A plorar á fora*», deya una vella ab una veu de cadernera rovellada y ab un nas d' apagallums, que donava pena al veurel... *fora d' aquí*... tant que no he tingut més remey que aixecarme ab la qua entre las camas, escorregut, avergonyit y dirigirme cap á la porta, portant d' una ma 'l noy, que no feya altra cosa que cridar «¡ay lo peu!» y la noya «*mam mam*...» Mirin, era tanta la rabia que tenía, que si arribo á trobar la pica de l' aygua beneyta, li amorro. ¡Sur-

to de la iglesia, y ¡gracias á Dèu! lo primer qu' he vist al mitj de la plassa ha estat una font. Semblava que me li habían posada expressament, y agafant ab alegría á la mossa per anar á abeurarla, m' he descuydat del xicot, que ab lo mal que 'ls peus li feyan y entrebancantse ab la escombra del palmó de tant picar á terra, s' em capgira y ha baixat los set escalons lo mateix qu' una pilota. ¡Reyna santíssima! No he tingut més remey que agafarne un á cada bras, y mentres un bebía, al altre li donava una dutxa de pobra á la tarota d' aquell xicot, que més qu' un nas semblava un... tomátech de Mataró. Se li ha pelat un genoll, fentse lo consegüent estrip á las calsas. Jo no hi veya de cap ull... y aixís había de ser per forsa, perque ab lo esvarament, he obert l' aixeta ab tanta furia, que, sortint lo raig á tall de manguera, nos ha deixat com una sopa. ¡Tothom s' ha posat á riurer! Jo debía tenir la cara vermella com un bitxo. Ni sabía lo que 'm feya; pero quan l' un había begut y l' altre s' había refrescat la canalera, 'ns habém aixugat com Dèu nos ha dat á entendrer, y altre cop cap á la iglesia. Y torna á empenyer á tort y á dret... y vinga rebrer punxadas ab 'ls grills dels palmóns, y trepitjadas als ulls de poll, y enganxat ab los llorers, y enfigassat ab las palmas, per arribar en vistas del altar major y trobar que ja estaba tot dat y benehit menos los nostres rams. ¡S' ens había fet tart!—¿Qué m' en diuhen, n' he tingut un

feix ó no? Creguin qu' he quedat benehit per sempre més!

Lo qu' es jo, ja 'ls dich desde are
que may més 'ls hi duré;
tanta angunia no pot ser;
ja 'ls hi pot portar son pare.
Y en pago del qu' he passat,
tant sols 'ls vuy demaná
que no 'm xiulin, perque ja
prou que la gent m' ha xiulat.

FI.